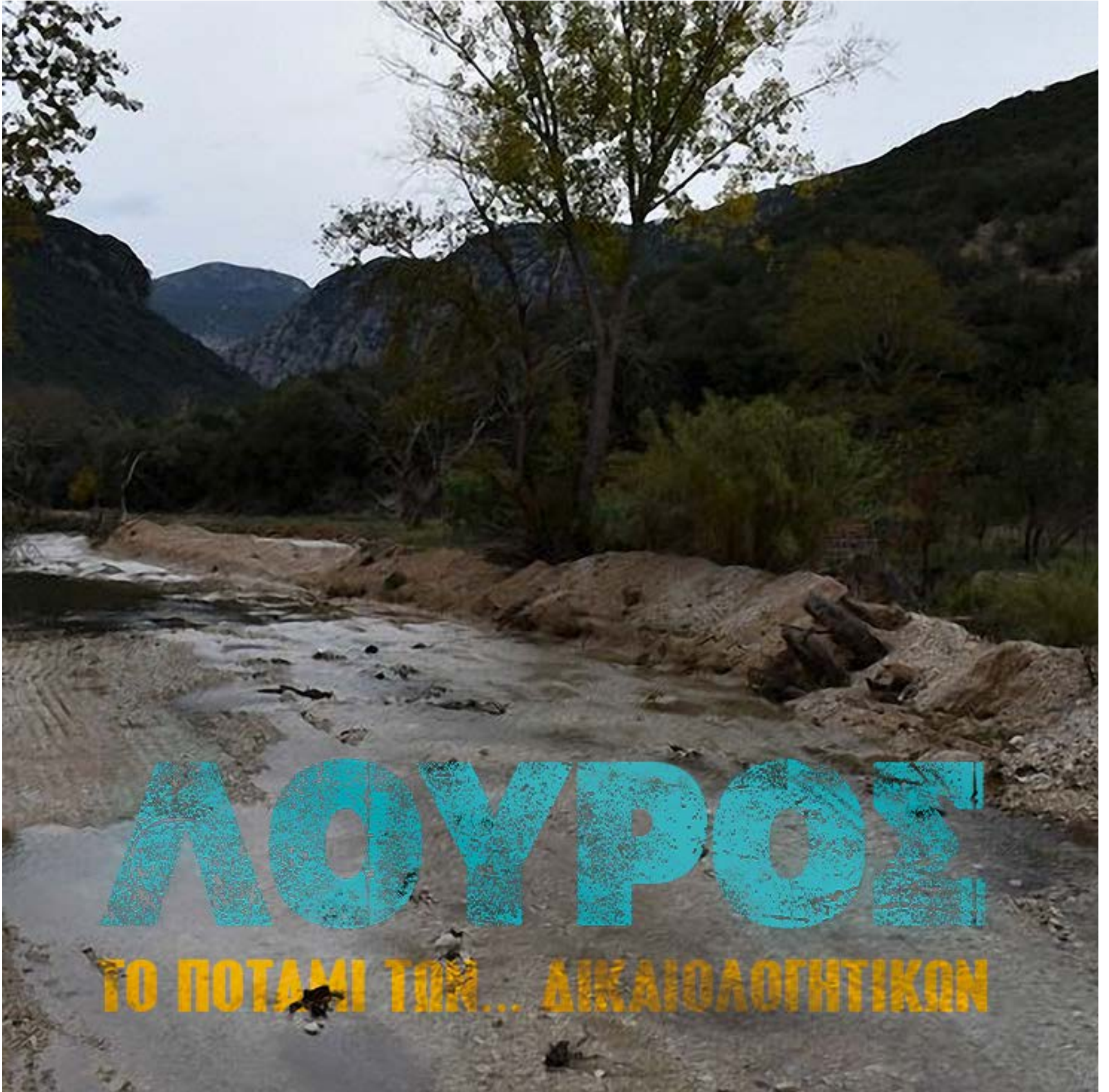

Εξώφυλλο

ISSN: 2944-9391

Η ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ▪ ΚΥΡΙΑΚΗ 4 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2022 ▪ ΤΕΥΧΟΣ #229

ΛΟΥΡΟΣ

ΤΟ ΠΟΤΑΜΙ ΤΩΝ... ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ

Η ΒΔΟΜΑΔΑ ΠΟΥ ΠΕΡΑΣΕ, ΣΤΑ ΓΙΑΝΝΕΝΑ

Οι πιο διαβασμένες ειδήσεις στον Τύπο Ιωαννίνων,
τη βδομάδα που πέρασε

1 Πήρε τα στοιχεία
της κάρτας του πελάτη
και... αγόραζε

ΕΝΑ ΑΤΟΜΟ που δουλεύει σε κατάστημα της περιοχής των Ιωαννίνων συνέλαβε η Ασφάλεια Ιωαννίνων, γιατί έκανε αγορές και συναλλαγές με στοιχεία τραπεζικής κάρτας που δεν ήταν δικά του.
<https://typos-i.gr/article/phre-ta-stoixeia-ths-kartas-toy-pelath-kai-agoraze>

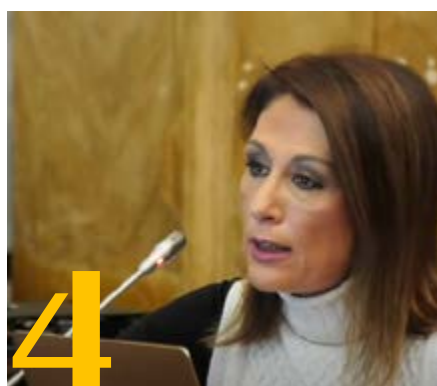
2 Ήπειρος: Πρόστιμα
ύψους 92.250 ευρώ
για «μαϊμού» προϊόντα

ΠΡΟΣΤΙΜΑ συνολικού ύψους 92.250 ευρώ επέβαλε η Διυπηρεσιακή Μονάδα Ελέγχου της Αγοράς (ΔΙΜΕΑ), κατά τους ελέγχους στην Ήπειρο..
<https://typos-i.gr/article/hpeiros-prostima-ypsoys-92250-eyrw-gia-maimoy-proionta>

3 Ένα στοίχημα
μεγαλύτερο από
τοίχους και ενοίκια

ΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ για τι είναι καινοτομία και τα ερωτηματικά για το πώς την αντιλαμβάνεται η Περιφέρεια Ηπείρου παραμένουν ανοιχτά.
<https://typos-i.gr/article/ena-stoixhma-megalytero-apo-toixouys-kai-enoikia>

4 Οι «6, 7, 107 πρόβες»
της Φιλαρμονικής

ΑΥΤΗ τη φορά δεν ήταν παρών ο δήμαρχος για να πει ότι το θέμα στα μουσικά τμήματα του Δήμου αφορά «δύο-τρεις ανθρώπους που έμαθαν να δουλεύουν αλλιώς», οπότε απαντήσεις έδωσε η πρόεδρος του ΠΚΔΙ και αντιδήμαρχος, Ελένη Ακονίδου.
<https://typos-i.gr/article/oi-6-7-107-probes-kai-xioymor-toy-proedroy>

Οι «**25+1** ρετρό ιστορίες» και «**Οι «αποστάτες» τα ρέντζελα και οι δήμαρχοι**»

Οι δύο εκδόσεις του Τύπου Ιωαννίνων και της ΣΧΗΜΑ ΚΟΙΝΣΕΠ είναι ξανά εδώ, στα βιβλιοπωλεία των Ιωαννίνων.

Οι «**25+1 ρετρό ιστορίες**», είναι... 26 ιστορίες από το παρελθόν των Ιωαννίνων, με φωτογραφίες και κείμενα από τη σαββατιάτικη στήλη του typos-i.gr, «Ρετρό». Είναι ένα άλμπουμ με σκληρό εξώφυλλο, δίγλωσσο (ελληνικά και αγγλικά) που τώρα, είναι πια στη δεύτερή του έκδοση. Οι «25+1 ρετρό ιστορίες» επιδιώκουν να ξανασυστήσουν, με έναν διαφορετικό τρόπο, την πόλη των Ιωαννίνων στους ίδιους τους Γιαννιώτες αλλά και στους επισκέπτες. Κείμενα και φωτογραφίες «συμπράττουν» για να αφηγηθούν ιστορίες, αξιοποιώντας ιστορικά δεδομένα, επιστημονική βιβλιογραφία, αρχειακό υλικό, αλλά και μύθους που κρύβουν τη δική τους αλήθεια. Στη «σύμπραξη» αυτή το δικό της λιθαράκι βάζει και η αποτύπωση μιας ιστορίας σε κόμικς.

«**Οι «αποστάτες» τα ρέντζελα και οι δήμαρχοι**» είναι η ιστορία των δημοτικών εκλογών στα Ιωάννινα, από το 1925 ως το 2014. Δήμαρχοι, παρατάξεις, αντιπαραθέσεις, επεισόδια σε προεκλογικές περιόδους, ανέκδοτα και ιδιοτροπίες των υποψηφίων και των δημάρχων. Ποιος ήταν ο μακροβιότερος δήμαρχος; Ποιος δήμαρχος ευχήθηκε στον βασιλιά «και εις ανώτερα»; Ποιες οι «ανίερες» προεκλογικές συμμαχίες που έγιναν; Ποιοι κατηγορήθηκαν ως «αποστάτες»; Ποιος ήταν ο «ηπειρωτάρχης» του Μεσοπολέμου; Ποια λέξη στοίχισε σε έναν υποψήφιο δήμαρχο την εκλογή του; Ποιος δήμαρχος μεγάλωσε με «καλαμποκίσιο αλεύρι»; Ποιος δήμαρχος ξυπνούσε μετά τις 11 το πρωί; Ποιος υποψήφιος μοίραζε φέιγ βολάν στην πόλη με κουτσομπολιά για τον αντίπαλό του; Ποιος δήμαρχος ήταν ο μπον βιβέρ της εποχής του; Πότε έγινε το πρώτο προεκλογικό debate; Ποιοι δήμαρχοι πέτυχαν υψηλά ποσοστά εκλογής;

Από το Κουτσολιό στο Κουτσελιό

[ΤΗΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ ΑΓΓΕΛΗ]

Συστήνεται «ο συνοικισμός Κουτσολιό υπό το όνομα 'Κοινότης Κουτσολιό' και με έδραν τον ομώνυμον συνοικισμόν. Προς την Κοινότητα Κουτσολιό ενούνται οι συνοικισμοί Γορίτσα, Φράστανα και Μουζακαίους». Αυτό ανέφερε το Βασιλικό Διάταγμα του 1919 για την ίδρυση-αναγνώριση του Κουτσελιού Ιωαννίνων σαν κοινότητα.

Οι συνοικισμοί Φράστανα και Μουζακαίοι αποσπάστηκαν το 1928 με νέο διάταγμα και αποτέλεσαν την κοινότητα των Μουζακαίων.

Την εποχή εκείνη το Κουτσελιό είχε 700 κατοίκους οι οποίοι ασχολούνταν με τη γεωργία και την κτηνοτροφία.

Όσον αφορά την ονομασία, το Κουτσελιό καταγράφεται κατά τον 19ο αιώνα ως Κουτσοουλιό από τον Παναγιώτη Αραβαντινό στη «Χρονογραφία περί Ηπείρου» (1856) και ως Κοτσιλιόν από τον Ιωάννη Λαμπρίδη στα «Ηπειρωτικά Μελετήματα» (1888). Στο Βασιλικό Διάταγμα του 1919, αναφέρεται ως Κουτσολιό. Αργότερα καθιερώθηκε η ονομασία Κουτσελιό.

Από πού προήλθε η ονομασία; Η παράδοση λέει ότι το όνομα του χωριού προήλθε από το όνομα του πρώτου κατοίκου που λεγόταν Ηλίας και ήταν κουτσός (κουτσο-Ηλίας). Ο καθηγητής γλωσσολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων Κώστας Οικονόμου γράφει στα «Οικωνύμια του Νομού Ιωαννίνων» ότι το τοπωνύμιο «Κουτσολιό» πρέπει να αποδοθεί στο επώνυμο Κουτσολιός, το οποίο σχηματίζεται από το πρόθημα -κουτσο και το βαφτιστικό Λιός που με τη σειρά προέρχεται από το Λέων.

Όπως σε κάθε χωριό, στον πυρήνα του βρισκόταν το δημοτικό σχολείο. Το παλιό δημοτικό σχολείο Κουτσελιού, που κηρύχθηκε διατηρητέο το 2004, φέρεται ότι αρχικά ήταν αποθήκη, η οποία διαμορφώθηκε στη συνέχεια για τις σχο-

λικές ανάγκες. Κατά την απελευθέρωση των Ιωαννίνων, το διδακτήριο υπήρχε ήδη.

Εδώ και έναν χρόνο, γίνονται από τον Δήμο Ιωαννιτών εργασίες αποκατάστασης του κτιρίου και αξιοποίησής του ως εκθεσιακού χώρου. Οι εργασίες δεν έχουν τελειώσει ακόμη...

Σημαντικός σταθμός στην ιστορία του χωριού ήταν η μάχη του Κουτσελιού του 1854 μεταξύ των άτακτων δυνάμεων του Θεόδωρου Γρίβα (1797-1862) και του Αβδή πασά. Ο Γρίβας, οπλαρχηγός του '21, ήταν ένας από τους πρώτους στρατηγούς της ελεύθερης Ελλάδας. Έδρασε και σε πολιτικό επίπεδο.

Το 1854, κατά τον Κριμαϊκό Πόλεμο, βρέθηκε στην Ήπειρο για να οργανώσει εξέγερση κατά των Τούρκων. Ως επικεφαλής άτακτων δυνάμεων εκστράτευσε μέχρι το Μέτσοβο. Η «εκστρατεία» του δεν είχε αποτέλεσμα.

Ο συναγωνιστής του Απ. Μαυρογένης, αναφερόμενος στην άφιξη στο Κουτσελιό, αναφέρει: «Εις Κουτσοουλιό εφθάσαμεν το μεσημέρι. Ο στρατηγός εκοίταξε την θέσιν, εύρε καλό να πάσωμεν τα σπίτια. Οι χωρικοί είχαν φύγει. Το χωριό είνε πλαγιαστό εις την ράχην και τα σπίτια με δώματα, ώστε ανεβαίνεις από το πίσω μέρος εις την στέγην. Επιάσαμε λοιπόν μερικά σπίτια. Εις την κορυφήν δε του χωριού όπου ήταν η εκκλησία αποφάσισε ο στρατηγός να κάμψι τάπη. Λοιπόν ωχυρώσαμεν την θέσιν, εργασθέντες όλη την ημέραν, έχοντες και μαστόρους μάλιστα».

ΠΗΓΕΣ

Οικονόμου Κώστας, *Τα οικωνύμια του Νομού Ιωαννίνων, Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ιωαννίνων, 2000, Ιωάννινα*
Σιόντης Κώστας, *Ο Δήμος Παμβώτιδας και τα Δημοτικά του Διαμερίσματα, Έκδοση Δήμου Παμβώτιδας, 2000, Ιωάννινα*

[ΤΗΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ ΑΓΓΕΛΗ]

Ποταμός Λούρος: Με συνολικό μήκος 75 χλμ., πηγάζει από το όρος Τόμαρος των Ιωαννίνων, περνάει ανάμεσα από τα Θεσπρωτικά Όρη και το Ξεροβούνι, με μεγάλο μέρος του να «κινείται» παραπλεύρως της εθνικής οδού Ιωαννίνων-Πρέβεζας. Μετά τον Κερασώνα, τα νερά του εγκλωβίζονται από το τεχνητό υδροηλεκτρικό φράγμα της ΔΕΗ (σχεδόν ανενεργό πα, μετά από 68 χρόνια λειτουργίας, λόγω της συσσωρευμένης ιλύος). Ένα τμήμα των νερών του, διοχετεύεται με σήραγγα μέσα από λόφο και ξαναγυρνάει στον ποταμό κοντά στο χωριό Άγιος Γεώργιος. Εκεί όπου συναντά κανείς και το μνημείο του ρωμαϊκού υδραγωγείου της Νικόπολης. Το ποτάμι συνεχίζει την πορεία μέσα από μια πεδιάδα και καταλήγει στον Αμβρακικό Κόλπο, συμβάλλοντας στο οικοσύστημα των λιμνοθαλασσών.

Δέκα χιλιόμετρα του ποταμού αυτού, από τα περίφημα Πλατανάκια δίπλα στην εθνική οδό μέχρι τον Κερασώνα, η Περιφέρεια Ηπείρου κατάφερε να τα «στεγνώσει» και να προκαλέσει μεγάλη περιβαλλοντική ζημιά, όπως αποφάνθηκαν οι επιθεωρητές περιβάλλοντος και στελέχη του ΟΦΥΠΕΚΑ. «Οι εργασίες που πραγματοποιήθηκαν, αφορούσαν κυρίως σε απομάκρυνση φερτών υλικών, αποψίλωση δέντρων και καθαρισμό της κοίτης με αφαίρεση υλικού από τον πυθμένα ή αναμόχλευσή του, με αποτέλεσμα την πλήρη αλλοίωση της φυσικής διατομής της κοίτης» αναφέρουν οι επιθεωρητές.

Σε όλο το τμήμα των 10 χλμ. διαπιστώθηκε και πλήρης εξαφάνιση της βιοποικιλότητας (ψάρια, πλαγκτόν κλπ) και απώλεια ενδιαιτημάτων. Στο ποτάμι, ζει η ενδημική πέστροφα του Λούρου, για την οποία υπάρχει εθνικό σχέδιο δράσης. «Υπογραμμίζουμε ότι διανύουμε την περίοδο αναπαραγωγής της ενδημικής πέστροφας του Λούρου με αποτέλεσμα τα όποια ενδαιτήματα αναπαραγωγής του συγκεκριμένου είδους που υπήρχαν να μην υφίστανται πλέον» αναφέρεται στην έκθεση των επιθεωρητών περιβάλλοντος.

Μέχρι σήμερα, η περιφερειακή αρχή και ο περιφερειάρχης Ηπείρου Αλέκος Καχριμάνης δεν ζήτησαν ούτε μια συγγνώμη. Αντιθέτως, κάθε φορά, ο κ. Καχριμάνης βρίσκει διάφορες δικαιολογίες και επιρρίπτει τις ευθύνες οπουδήποτε αλλού. Προσπαθεί επίμονα να αρνηθεί κάθε ευθύνη για μια περιβαλλοντική καταστροφή. Κι αυτό το κάνει με δύο τρόπους: αφενός μεν υποβαθμίζει τη σημασία των αυτοψιών και αφετέρου δε απαξιώνει το ζήτημα της βιοποικιλότητας (σ.σ. η λέξη «βιοποικιλότητα» δεν έχει ειπωθεί καθόλου από τον ίδιο). Προσπαθεί να κρύψει ξεκάθαρα το πρόβλημα κάτω από το χαλί και να εμφανιστεί ως ο μοναδικός πολιτικός παράγοντας που ενδιαφέρεται για τον Λούρο. Σε αυτήν την προσπάθειά του, έχει σαφώς αποτύχει.

Το ημερολόγιο ενός περιφερειάρχη για τον Λούρο

Για να δούμε ένα ημερολόγιο των γεγονότων και των «επιχειρημάτων»:

9 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Ο Δήμος Δωδώνης προχωρά σε καταγγελία στις αρμόδιες υπηρεσίες για διακοπή της ροής των υδάτων και νεκρά ψάρια.

10 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ:

Από το βήμα του Περιφερειακού Συμβουλίου Ηπείρου, ο κ. Καχριμάνης διαβεβαιώνει ότι «το πρόβλημα που έχει προκληθεί στον ποταμό Λούρο οφείλεται στη λειψυδρία». Επικαλέστηκε μάλιστα τη διεύθυντρια των δασικών υπηρεσιών, η οποία, σύμφωνα με τα λεγόμενά του, χαρακτήρισε «άψογες τις εργασίες που εκτελεί η Περιφέρεια» [σ.σ. λίγες μέρες μετά έκανε μια... διευκρίνιση, μιλώντας για «άψογο καθαρισμό από τα πλατάνια»].

10 ΚΑΙ 12 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Υπάλληλοι του Οργανισμού Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ) κάνουν αυτοψίες στο ποτάμι.

15 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Το υπουργείο Περιβάλλοντος ανακοινώνει το πόρισμα του ΟΦΥΠΕΚΑ, ο οποίος επιρρίπτει τις ευθύνες στις εργασίες που έκανε η Περιφέρεια Ηπείρου.

16 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Ο κ. Καχριμάνης επιμένει στα περί «παρατεταμένης ανομβρίας» και παραπέμπει στα «πολλά ποτάμια της χώρας που έχουν ανάλογο πρόβλημα» [σ.σ. δεν ανέφερε αν στα πολλά ποτάμια της χώρας, μπήκαν μπουλντόζες]. Είπε επίσης ότι η υπηρεσία Περιβάλλοντος της Περιφέρειας δεν διαπίστωσε κάποιο ιδιαίτερο πρόβλημα και αμφισβήτησε έντονα την αρμοδιότητα του ΟΦΥΠΕΚΑ να κάνει αυτοψίες. Το βασικό του επιχείρημα πάντως, μία μέρα μετά το πόρισμα του ΟΦΥΠΕΚΑ, ήταν ότι οι εργασίες στον Λούρο ήταν αντιπλημμυρικές και ότι υπήρχε έκτακτη ανάγκη. Δεν εξήγησε ποτέ πώς μπορεί να συνδέονται τα αντιπλημμυρικά έργα που γίνονται στις όχθες των ποταμών με την ισοπέδωση της κοίτης. Όπως δεν εξήγησε γιατί δεν υπήρξε καλύτερη προετοιμασία αντιπλημμυρικών έργων μέσα στο καλοκαίρι, πριν αρχίσει η περίοδος των βροχών.

17 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ:

Με ανάρτησή του στο facebook, ο κ. Καχριμάνης έβαλε στο στόχαστρό του τους «άσπονδους φίλους», χωρίς να τους κατονομάσει. Στην ανάρτησή του έγραφε: «Σήμερα με λίγη βροχή στο Λούρο Ποταμό. Τι να πεις... Με εξαιρετική αφιέρωση στους άσπονδους <φίλους>». Είχε προηγηθεί η διακοπή των εργασιών μέσα στο ποτάμι.

25 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Ο Δήμος Δωδώνης δημοσιοποιεί αποσπάσματα της έκθεσης των επιθεωρητών περιβάλλοντος που αποστάλθηκε στον εισαγγελέα. Η έκθεση ήρθε να επιβεβαιώσει επί της ουσίας το πόρισμα του ΟΦΥΠΕΚΑ.

29 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Σε δημοσίευμα της εφημερίδας «Καθημερινή», ο κ. Καχριμάνης παρέθεσε τα γνωστά: «ανομβρία» και «έκτακτη ανάγκη» για να δικαιολογήσει και τα της έλλειψης μελετών. Βρήκε όμως έναν νέο ένοχο: τα ιχθυοτροφεία «τα οποία παίρνουν νερό από το ποτάμι»...

Όσο για την ενδημική πέστροφα, ο κ. Καχριμάνης είπε: «Ζήτησα να μου δώσουν πέστροφες να βάλουμε στα ποτάμια». Δεν είπε όμως πού θα τις βρει, δεδομένου ότι πρόκειται για ενδημική πέστροφα.

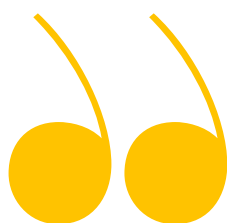
Κάθε φορά και άλλη δικαιολογία, κάθε φορά και άλλο «επιχείρημα». Τα οποία αναμένεται να ακουστούν και πάλι, όλα μαζί μαζεμένα, στην επερχόμενη συνεδρίαση του Περιφερειακού Συμβουλίου, στις 9 Δεκεμβρίου, όπου θα συζητηθεί η υπόθεση του Λούρου μετά από κοινό αίτημα παρατάξεων της αντιπολίτευσης. Στην εισήγησή τους, οι παρατάξεις της αντιπολίτευσης θέτουν και το ζήτημα των πολλών απευθείας αναθέσεων για τον Λούρο. Από τον Νοέμβριο του 2021 μέχρι τον Ιούλιο του 2022, έχουν γίνει 10 απευθείας αναθέσεις για «αποκατάσταση με ογκόλιθους», «προστασία κοίτης» κ.λπ., συνολικού προϋπολογισμού 289.000 ευρώ. Επιπλέον, υπάρχουν κι άλλες πέντε απευθείας αναθέσεις που αφορούν καθαρισμό του ποταμού από ξερά ποτάμια, συνολικού προϋπολογισμού 124.000 ευρώ.

ΚΑΙ ΜΙΑ ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΗ: Στην επερχόμενη συνεδρίαση της Οικονομικής Επιτροπής, στις 5 Δεκεμβρίου, υπάρχουν δύο θέματα στην ατζέντα ημερήσιας διάταξης που αφορούν εγκρίσεις δαπανών για κοπή ξερών πλατάνων από τα Πλατανάκια έως την περιοχή Μπαλαντάνη και από τη γέφυρα Ζήτα έως τα Πλατανάκια (από 24.800 ευρώ η κάθε έγκριση δαπάνης).

9 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Πολλές δικαιολογίες μαζί...

Μέχρι σήμερα, η περιφερειακή αρχή και ο περιφερειάρχης Ηπείρου Αλέκος Καχριμάνης δεν ζήτησαν ούτε μια συγγνώμη. Αντιθέτως, κάθε φορά, ο κ. Καχριμάνης βρίσκει διάφορες δικαιολογίες και επιρρίπτει τις ευθύνες οπουδήποτε αλλού.

ΣΙΝΕΜΑ

5 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

«Ζούσε τη ζωή της»

ΤΟ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ «Εξαύδα» συνεχίζει το αφιέρωμά του στον Ζαν Λυκ Γκοντάρ.

Στις 5 Δεκεμβρίου, στις 20:15, προβάλλει την ταινία «Ζούσε τη ζωή της» (1962), στον χώρο του στην οδό Κουντουριώτου 31 (οικονομική προσφορά 2 ευρώ). Παίζουν: Άνα Καρίνα, Αντρέ Λαμπάρτ, Σαντί Ρεμπό, Ζεράρ Οφμάν, Γκιλέν Σλουμπεργκέρ.

Η κάμερα εξερευνά προφίλ, ανφάς και πάλι προφίλ το πρόσωπο μιας γυναίκας... Ο χρόνος σταματά, ο ήχος συνεχίζει, πάνω στην οθόνη εμφανίζονται οι λέξεις ενός γνωμικού του Μοντέν, τελευταίου ουμανιστή της Γαλλικής Αναγέννησης: «Πρέπει να προσφέρεις στους άλλους και να προσφέρεις στον εαυτό σου».

6 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

«Η αυτοκρατορία των αισθήσεων»

ΤΟ ΑΦΙΕΡΩΜΑ με τίτλο «Όσοι από έρωτα εκπέσανε» συνεχίζει η Κινηματογραφική Ομάδα του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Την Τρίτη 6 Δεκεμβρίου, στις 21:00, στον πολιτιστικό πολυχώρο «Δημ. Χατζής», θα προβάλλει την ταινία «Η αυτοκρατορία των αισθήσεων» του Nagisha Oshima. Η ταινία του ιάπωνα σκηνοθέτη είχε αποσπάσει εξαιρετικές κριτικές. Παράλληλα όμως είχε προκαλέσει και αντιδράσεις. Η ταινία εξερευνά ρεαλιστικά τη δύναμη της ερωτικής επιθυμίας.

Είσοδος ελεύθερη.

ΣΥΝΑΥΛΙΑ

7 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Τα «Υπόγεια Ρεύματα» στον Πολυχώρο Αγορά

ΤΑ «ΥΠΟΓΕΙΑ ΡΕΥΜΑΤΑ» δίνουν συναυλία την Τετάρτη 7 Δεκεμβρίου, στον Πολυχώρο Αγορά, στα Γιάννενα.

Η τελευταία δισκογραφική δουλειά του συγκροτήματος «Η γη που αφήνω» κυκλοφόρησε στα τέλη του 2020 ψηφιακά, σε cd και συλλεκτικό βινύλιο από το OgdooMusicGroup. Με το νέο τους δίσκο κέρδισαν αμέσως τις εντυπώσεις του κοινού αλλά και των κριτικών που τον χαρακτήρισαν ως μια από τις καλύτερες δουλειές όλης της διαδρομής τους αλλά και ως ένα από τα πιο ενδιαφέροντα άλμπουμ της χρονιάς.

Τη συναυλία διοργανώνει η Bullet Productions.

Ώρα προσέλευσης 21:00, Ώρα έναρξης 21:45
Τιμές εισιτηρίων: 12 ευρώ

Σημεία Προπώλησης: viva.gr, wind, public, manthos optical, Μικρή Σκηνή Πολυχώρος Αγορά.

ΘΕΑΤΡΟ

5-6 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

«Πάλι Καλά»

ΤΗ ΘΕΑΤΡΙΚΗ παράσταση «Πάλι Καλά» ανεβάζει η Καλλιτεχνική Σκηνή Ηπείρου «Σύνθεση» σε σκηνοθεσία Δημήτρη Κατσάνου κάθε Δευτέρα και Τρίτη, για όλον τον Δεκέμβριο, στις 21:00, στο Θέατρο «Κύκλος» (Αρα-

βαντινού 14). Το έργο «Πάλι Καλά» το έχει γράψει ο Βασίλης Κατσικονούρης.

Τους ρόλους ερμηνεύουν ο Κώστας Βενέτης και η Έλλη Κατσάνου. Το «Πάλι Καλά», αποτελείται από δύο μονολόγους,

Τα εισιτήρια κοστίζουν 8,00€ (κανονικό) και 6,00€ (μειωμένο: Άνω των 65, ΑμεΑ, Άνεργοι, φοιτητές, μαθητές). Προώληση: Ξενοδοχείο ERMIS, Σίνα 2. Τηλέφωνο επικοινωνίας/κρατήσεων: 6947691698.

11 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

«Μαύρη Σαύρα»

ΤΗΝ ΠΑΙΔΙΚΗ θεατρική παράσταση «Μαύρη Σαύρα» της Χ. Μέγα ανεβάζει κάθε Κυριακή, στις 11:30, η «Θεατρική Συμπαιγνία» στη «Σκηνή 125».

Τη σκηνοθεσία έχει κάνει η Γιολάντα Καπέρδα. Παιζουν (με αλφαβητική σειρά): Κίκα Ζαχαριάδου, Γιάννης Κοντός, Στέλλα Κατσαρού, Γιολάντα Καπέρδα.

Το θεατρικό έργο «Μαύρη Σαύρα» γράφτηκε ειδικά για την παιδική σκηνή της Θεατρικής Συμπαιγνίας από τη Γιαννιώτισσα μουσικό, συγγραφέα και εκπαιδευτικό Χ. Μέγα και παρουσιάζεται για πρώτη φορά στη σκηνή. Για πρώτη φορά επίσης θα ακουστεί η πρωτότυπη μουσική, που δημιούργησε και ενορχήστρωσε η Χάρης Μέγα.

Η βασική θεματική του έργου είναι το περιβάλλον και η καταστροφή που έχει προκαλέσει ο άνθρωπος στον πλανήτη.

Μέσα από τις μεταμφιέσεις των ηθοποιών, τη διάδραση μαζί τους και τα video projection του Κωστή Εμμανουηλίδη κάνουν, μαζί με την Περεσφόνη, την κεντρική ηρωίδα του έργου, ένα ταξίδι αναζήτησης και περιπέτειας για να συναντήσουν τη Μαύρη Σαύρα και να μάθουν το μυστικό της...

Τιμή εισιτηρίου: 10€, 8€ προώληση, 8€ (άνεργοι, φοιτητές, παιδιά κάτω των 12 ετών, ΑμεΑ & άνω των 65 ετών). Διάρκεια παράστασης: 75 λεπτά. Χώρος διεξαγωγής παραστάσεων: «Σκηνή 125» - Θεατρική Συμπαιγνία (Λεωφ. Αρχιεπισκόπου Μακαρίου 11, εντός ΚΕ.ΠΑ.Β.Ι. 124/125).

Τηλέφωνα κρατήσεων: 26513 12830 & 6944503266.

Προώληση εισιτηρίων: Καφέ-μπαρ «Σκάλα», βιβλιοπωλείο Αναγνώστης, Θεατρική Συμπαιγνία, vna.gr

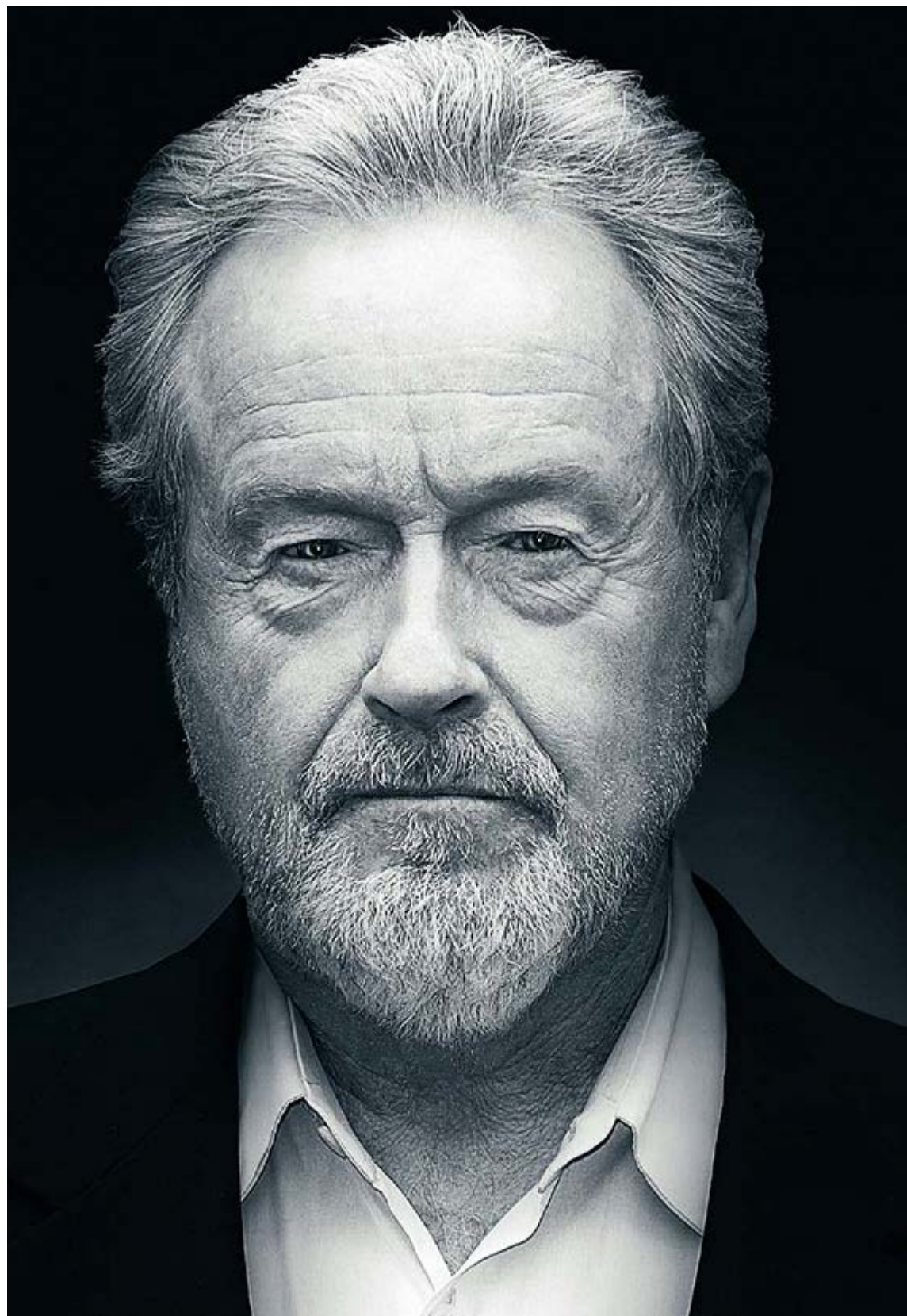
*Δίνονται παραστάσεις και καθημερινές για σχολεία.

ΡΙΝΤΛΕΪ ΣΚΟΤ

Το «Μπλέιντ Ράνερ», το μάθημα της διαφήμισης και η... γεωμετρία

Παραμένει ακατάβλητος, ένας από τους σημαντικότερους σκηνοθέτες εν ζωή, έχοντας στο ενεργητικό του εμβληματικές ταινίες. Ο Ρίντλεϊ Σκοτ, έχει θαυμαστές σε όλο τον κόσμο, που θα σπεύσουν να δουν ότι γυρίζει, ακόμη και ταινίες που δεν συμβαδίζουν με το ταλέντο του, τη φήμη του, το ένδοξο παρελθόν του. Άλλωστε, ο Βρετανός σκηνοθέτης, που εξακολουθεί να βρίσκεται στην κινηματογραφική αιχμή του δόρατος και να είναι ένα από τα πιο καυτά ονόματα του Χόλιγουντ, στα 45 χρόνια πορείας του στο σινεμά, μπορεί να καταταχθεί στους «άνισους σκηνοθέτες», καθώς δεν είναι λίγες οι φορές που απογοήτευσε κοινό και κριτική.

Ο λόγος, για αυτά τα καλλιτεχνικά και ποιοτικά σκαμπανεβάσματα στην πλούσια καριέρα του, κρύβεται πιθανότατα, στην αλλαγή των καιρών, με την είσοδο στα κινηματογραφικά στούντιο των τεχνοκρατών, των λογιστών, των αλλότριων επιχειρηματικών επιδιώξεων, ειδικά μετά τη δεκαετία του '80. Επιπλέον, ο Σκοτ παρά τις τεράστιες επιτυχίες του, δεν έχει καταφέρει να επιβληθεί σε όλο αυτό το σινάφι, να βάζει πάνω από κάθε κινηματογραφικό σχέδιο τις δικές του απόψεις. Οι συμβιβασμοί του, πολλές φορές τον οδήγησαν στην καλλιτεχνική αποτυχία, παρότι σχεδόν πάντα άφηνε το δικό του προσωπικό στίγμα. Βεβαίως, δεν είναι τυχαίο ότι ακόμη δεν έχει κερδίσει το Όσκαρ Σκηνοθεσίας, παρότι προτάθηκε τρεις φορές γι' αυτό, ενώ στη Βρετανία έχει λάβει όλες τις τιμές. Ο Ρίντλεϊ Σκοτ σε λίγες ημέρες μπαίνει στα 85 του χρόνια και συνεχίζει να δείχνει ακμιαίος. Μόνο πέρσι, γύρισε δυο ταινίες, την αξιόλογη ιπποτική περιπέτεια «Η Τελευταία Μονομαχία» και το μέτριο βιογραφικό δράμα «Ο Οίκος των Γκούτσι» ενώ συνεχίζει να σχεδιάζει τα επόμενα βήματά του.

Ο Ρίντλεϊ Σκοτ γεννήθηκε στις 30 Νοεμβρίου του 1937 στην Αγγλία και συγκεκριμένα, στο Σάουθ Σιλντς. Παρότι γεννήθηκε δυο χρόνια πριν από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, δεν είχε δύσκολα παιδικά χρόνια, αν και ο πατέρας του ως στρατιωτικός απουσίαζε σχεδόν πάντα από το σπίτι. Ο θείος και αδελφός του πατέρα του, Ντίξον Σκοτ, θα ανοίξει αλυσίδα κινηματογράφων στους οποίους χώθηκε ο μικρός Ρίντλεϊ από τα γεννοφάσκια του. Μάλιστα και ο μικρότερος αδελφός του Τόνι Σκοτ, έγινε πετυχημένος σκηνοθέτης, γνωστός από τις περιπέτειες «Τοπ Γκαν» και «Κρίμσον Τάιντ», αλλά πέθανε πρόωρα, αυτοκτονώντας, στις 19 Αυγούστου του 2012, για λόγους που δεν έγιναν γνωστοί, παρά τις όποιες εικασίες.

Σπούδασε στο Βασιλικό Κολέγιο των Τεχνών στο Λονδίνο, συμβάλλοντας στην ίδρυση κινηματογραφικού τμήματος. Ωστόσο, το ενδιαφέρον του για την επιστημονική φαντασία, ένα είδος που απογείωσε, με τις περίφημες ταινίες του «Άλιεν, ο Επιβάτης του Διαστήματος» και «Μπλέιντ Ράνερ», θα ξεκινήσει από παιδί. Διαβάζοντας ιστορίες και βλέποντας ταινίες. Εκεί όμως που θα πάρει την απόφαση να γίνει σκηνοθέτης και να κάνει ταινίες επιστημονικής φαντασίας, ήταν μόλις είδε το κλασικό αριστουργηματικό φιλμ του Στάνλεϊ Κιούμπρικ «2001: Η Οδύσσεια του Διαστήματος».

ΜΑΘΑΙΝΟΝΤΑΣ ΣΤΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ

Την ίδια χρονιά, ο Ρίντλεϊ Σκοτ, μαζί με τον αδελφό του Τόνι, ίδρυσαν την εταιρεία παραγωγής ταινιών Ridley Scott Associates. Με συνεργάτες τους Άλαν Πάρκερ, μετέπειτα σημαντικό σκηνοθέτη («Ο Μισισιπής Καίγεται») και τον κινηματογραφιστή Χιου Τζόνσον θα αρχίσει να ασχολείται με την παραγωγή διαφημίσεων, μεταξύ των οποίων και εκείνη για ένα ψωμί, που η νοσταλγική της γοητεία, αιχμαλώτισε τη φαντασία του κοινού και περίπου 40 χρόνια μετά ψηφίστηκε ως η αγαπημένη διαφήμιση στο Ηνωμένο Βασίλειο. Θα ακολουθήσουν κι άλλες πετυχημένες διαφημίσεις, ενώ η συνεργασία με τη Chanel, θα δώσει την ευκαιρία στα δυο αδέρφια να γυρίσουν μίνι ταινίες «σουρεαλιστικής φαντασίας και αποπλάνησης».

Το 1977 θα κάνει το ντεμπούτο του στον κινηματογράφο με το ιστορικό δράμα «Οι Μονομάχοι», που γύρισε στην Ευρώπη και προτάθηκε για το μεγάλο βραβείο στο Φεστιβάλ των Καννών, αλλά τελικά περιόριστηκε σε αυτό του πρωτοεμφανιζόμενου σκηνοθέτη. Ένα φιλμ ξεχωριστό για την καλλιτεχνική διεύθυνσή του, εμπνευσμένο από το «Μπάρι Λίντον» - και πάλι ο Κιούμπρικ - και πρωταγωνιστές τους

Ο Μονομάχος και η ανεπανάληπτη σεκάνς

Το 2000 θα γυρίσει την τεράστια επιτυχία «Ο Τελευταίος Μονομάχος» (Όσκαρ Καλύτερης Ταινίας) με τον Ράσελ Κρόου κι ένα λαμπρό πολυπρόσωπο καστ. Συνάμα, όμως, διαθέτει και με μία από τις καλύτερες σεκάνς μάχης όλων των εποχών, στην έναρξη της ταινίας, με την οποία, εκτός από τον θαυμασμό που προκαλεί, θα καταφέρει να αλλάξει και τα αισθήματα του

νεανικού κοινού, το οποίο αρχικά θα ταυτιστεί με τις ανυπόταχτες γερμανικές φυλές και μετά από λίγο θα υποκλιθεί στη στρατηγική ικανότητα των Ρωμαίων και του στρατηγού Μάξιμου... Επίσης, ανάμεσα στις αξιοπρόσεκτες ταινίες του είναι και το αστυνομικό θρίλερ, γυρισμένο στην Ιαπωνία, «Καυτή Βροχή», όπου και πάλι ξεχωρίζουν τα γεωμετρικά του πλάνα

και η φωτογράφιση της Οσάκα, με πρωταγωνιστικό δίδυμο τους Μάικλ Ντάγκλας και Άντι Γκαρσία, η αστυνομική περιπέτεια «Κάποιος να με Προσέχει», με Τομ Μπέρετζερ - Μίμι Ρότζερς, το «Αμερικάνος Γκάνγκστερ», με Ντένζελ Ουάσινγκτον - Ράσελ Κρόου, το επικό «Το Βασίλειο των Ουρανών» και η ρομαντική κομεντί «Μια Καλή Χρονιά» και πάλι με τον Κρόου, με τον οποίο

γύρισε συνολικά πέντε ταινίες. Ο Ρίντλεϊ Σκοτ δεν ξέρουμε αν θα πιάσει σε ηλικία τον γερόλυκο Κλιντ Ίστροντ, αλλά σίγουρα και αυτός θα ζει και θα αναπνέει για το σινεμά μέχρι τέλους. Άλλωστε και τα τρία του παιδιά έχουν μπει ήδη στον χώρο απ' τον οποίο ξεκίνησε και ο πατέρας τους, τη διαφήμιση, όπου και διαπρέπουν. Η συνέχεια επί της οθόνης...

Χάρβεϊ Καϊτέλ και Κιθ Καραντάν. Δύο χρόνια μετά, θα γυρίσει το εξαιρετικό φιλμ επιστημονικής φαντασίας και τρόμου «Άλιεν, ο Επιβάτης του Διαστήματος», όπου ο Σκοτ δείχνει τα δόντια του και το εξωγήινο πλάσμα, που εισβάλλει σε ένα διαστημόπλοιο, τα νύχια του στους θαυμάσιους πρωταγωνιστές Σιγκούρνι Γουίβερ, Τομ Σκέρριτ, Τζον Χερτ και Χάρι Ντιν Στάντον. Ένα φιλμ που έκοψε τα ύπατα σε χιλιάδες ανθρώπους σε όλο τον κόσμο, αλλά αγνοήθηκε επιδεικτικά στα Όσκαρ.

ΤΟ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΤΟΥ

Η δεκαετία του '80 θα σημαδευτεί από το ανεπανάληπτο θρίλερ επιστημονικής φαντασίας «Μπλέιντ Ράνερ», που γύρισε

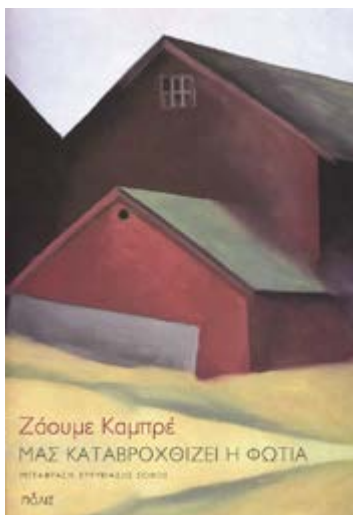
το 1982 με πρωταγωνιστή τον Χάρισον Φορντ να κάνει την ερμηνεία της ζωής του. Ο συνδυασμός της επιστημονικής φαντασίας με το φιλμ νουάρ, τις σκοτεινές υγρές σκηνές, τα απίστευτα πλάνα του, με τη μεγαλειώδη γεωμετρία τους (βασικό γνώρισμα του Σκοτ), το εμπνευσμένο μοντάζ, την ανεπανάληπτη φωτογραφία και τη την αξέχαστη μουσική σύνθεση του δικού μας Βαγγέλη Παπαθανασίου, θα καταστήσουν το «Μπλέιντ Ράνερ» ως εμβληματική ταινία, που θα αλλάξει τον κινηματογραφικό φουτουρισμό για πάντα. Ωστόσο, η ταινία ορόσημο για τον κινηματογράφο, θα γίνει εμπόδιο για το μέλλον του Σκοτ, καθώς ο πήχης μπήκε τόσο ψηλά, που ήταν σχεδόν αδύνατο να τον ξεπεράσει με ό,τι έκανε στη συνέχεια. Έτσι, ο Ρίντλεϊ Σκοτ, παρόλο που δεν ήταν

λίγες οι φορές που απέδειξε το σκηνοθετικό του ταλέντο, την αρτιότητα στην καλλιτεχνική διεύθυνση, δεν μπόρεσε ποτέ να ξεπεράσει το ίδιο του το έργο, να πετάξει πάνω ή δίπλα από το διαστημικό όχημα του Ρικ Ντέκαρντ.

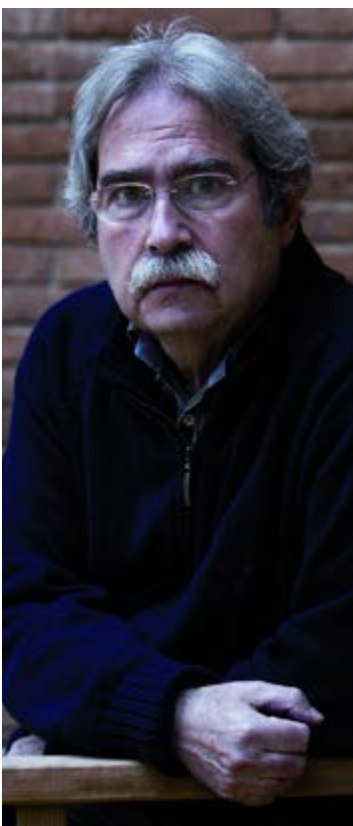
Οι συμβιβασμοί, τα «όχι» που δεν είπε, η υποβάθμιση των όποιων ιδεολογικών του αρχών, θα τον κάνουν να υπογράψει άθλιες ιδεολογικά ταινίες όπως το πολεμοκάπηλο «Black Hawk Down», ένα πάντως καλογυρισμένο φιλμ, με το οποίο ήταν υποψήφιος για το Όσκαρ σκηνοθεσίας. Όπως ήταν και για το αρκούντως ενδιαφέρον φεμινιστικό δράμα «Θέλημα και Λουίζ», με τις Σούζαν Σάραντον και Τζίνα Ντέιβις και το αριστοτεχνικά γυρισμένο θρίλερ «Χάνιμπαλ», σίκουελ της «Σιωπής των Αμνών», με τον Άντονι Χόπκινς.

ΕΝΑ ΒΙΒΛΙΟ ΤΗ ΒΔΟΜΑΔΑ

Μας καταβροχθίζει η φωτιά

ΜΑΣ ΚΑΤΑΒΡΟΧΘΙΖΕΙ Η ΦΩΤΙΑ
ΖΑΟΥΜΕ ΚΑΜΠΡΕ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΕΥΡΥΒΙΑΔΗΣ
ΣΟΦΟΣ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΟΛΙΣ

«**Μ**ας καταβροχθίζει η φωτιά» είναι ο τίτλος του καινούργιου βιβλίου του Ζάουμ Καμπρέ (Jaume Cabre), του Καταλανού μυθιστοριογράφου που έχει συζητηθεί όσο λίγοι τα τελευταία χρόνια και του οποίου το πολύπτυχο έργο «Confiteor» έγινε μεγάλη επιτυχία και στην Ελλάδα (μετάφραση Ευρυβιάδης Σοφός, εκδόσεις Πόλις, 2016). Πολυδιαβασμένος και πολυσυζητημένος, ο Καμπρέ μιλάει στο «Confiteor» για την ιστορία της βίας και του Κακού στην Ευρώπη (από την Ιερά Εξέταση μέχρι το Ολοκαύτωμα), για τον ρόλο της τέχνης, όπως και για την πολιτική και τη μνημονική δύναμη της αφήγησης. Το νέο του μυθιστόρημα (πάλι σε μετάφραση του Ευρυβιάδη Σοφού και από τις εκδόσεις Πόλις) δεν έχει την πολυμέρεια, τον όγκο και το λογοτεχνικό, πολιτισμικό και ιστορικό εύρος αναφοράς του «Confiteor», δεν παύει, εντούτοις, να είναι το ίδιο παιγνιώδες και ευρηματικό. Μεταξύ αστυνομικής ιστορίας μυστηρίου, νουάρ, ψυχολογικού θρίλερ, ενήλικου παραμυθιού και κινητής λογοτεχνικής βιβλιοθήκης, το «Μας καταβροχθίζει η φωτιά» μπορεί να μην ενθουσιάσει τους φανατικούς βιβλιόφιλους οι οποίοι λάτρεψαν το «Confiteor», θα κερδίσει, όμως, σίγουρα κάθε αναγνώστη ο οποίος εκτιμά την υψηλή λογοτεχνία, λογαριάζοντας εξίσου σοβαρά τα οφέλη της απόλαυσης που προσφέρει ένα άρτια χτισμένο και φιλοτεχνημένο μυθιστόρημα.

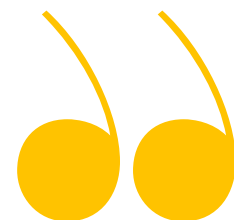
Με προφανείς αναφορές στον Μπόρις Πάστερνακ, στον Γκιστάβ Φλομπέρ, στον Τόμας Μαν, αλλά και στα πιο διαφορετικά είδη αστυνομικής λογοτεχνίας (παλαιότερης και νεότερης), ή στον ποιητή του γερμανικού ρομαντισμού Γιόζεφ Φον Άιχεντορφ, στον Μπέκετ, στο θέατρο του παραλόγου, στην παράδοση της λατινικής γραμματείας και στον κόσμο της μουσικής, ο Καμπρέ κατορθώνει να ξετυλίξει μέσα σε μερικές μόνο σελίδες μια συναρπαστική και συνάμα παράδοξη ιστορία. Με κεντρικό του ήρωα τον Ισμαήλ, γιο φλαουτίστα του Δήμου, που αντέγραφε εκ παραλλήλου παρτιτούρες, ο συγγραφέας ξεκινάει από έναν θάνατο. Ο πατέρας θα κατηγορήσει τον Ισμαήλ για τον θάνατο της μητέρας του, και εν συνεχεία θα κατακυλήσει στην τρέλα χωρίς να ξαναδεί τον γιο του, που καταλήγει σε οικοτροφείο. Στο μεταξύ, ο Ισμαήλ θα βυθιστεί στον κόσμο της παιδείας και των βιβλίων και θα αρχίσει να διδάσκει σε λύκειο λατινικά και λογοτεχνία μέχρι που θα συναντήσει τη Λέα. Κάποιο μυστικό θα προκύψει εδώ αφού μολοντί

Ισμαήλ και Λέα μοιάζει να αγαπιούνται, δεν μεσολαβεί μεταξύ τους σωματική επαφή. Μια μέρα ο Ισμαήλ θα βγει για να αγοράσει ψωμί, συναντώντας τον θυρωρό του λυκείου του. Ο θυρωρός του ζητάει να πάνε μαζί σε μια συνάντηση πολυγλωσσίας και αίφνης τα πάντα ανατρέπονται. Ο Ισμαήλ θα ξυπνήσει λίγο αργότερα σε ένα νοσοκομείο χωρίς να μπορεί να θυμηθεί το παραμικρό, καθώς ανακαλεί μόνο τα μυθιστορήματα που έχει διαβάσει. Αναζητώντας μάταια τι συνέβη μετά τη συνάντησή του με τον θυρωρό, γνωρίζοντας τη Μάρλεν, μια γυναίκα που μοιάζει, όπως και η Λέα, να νοιάζεται γι' αυτόν, υποδύομενη τον ρόλο της ψυχοθεραπεύτριας του, αλλά και ξανασυναντώντας τη Λέα, ο Ισμαήλ θα πεθάνει στο τέλος σαν νυχτοπεταλούδα που πέφτει στο φως, προλαβαίνοντας, παρόλα αυτά, να ανακαλύψει πως στη διάρκεια του διαστήματος κατά το οποίο έχασε τον κόσμο από τα μάτια του μπλέχτηκε σε μια δολοφονία του κοινού ποινικού δικαίου.

Χωρίς να αποκαλύψω περισσότερα για την αστυνομική πλοκή, αν δεν έχουν αποκαλυφθεί κιόλας πολλά, πρέπει να πω πως όλα τα γεγονότα μετά το ανεξήγητο ατύχημα του Ισμαήλ κινούνται ανάμεσα σε παραίσθηση, όνειρο, φαντασίωση και ψευδαίσθηση ενώ στο παιχνίδι μπαίνουν, σαν βγαλμένα από παραμυθητική διήγηση, και πέντε γουρουνάκια με τον αργοκίνητο Καρπέτα να ξεχωρίζει ανάμεσά τους. Σε κάποιο σημείο ο Ισμαήλ θα κάνει λόγο για βέλος του χρόνου ή της μνήμης, που αντί να δείχνει το παρελθόν κοιτάζει προς το μέλλον ή μάλλον φωτίζει τις αναμνήσεις του μέλλοντος. Αυτή ακριβώς είναι και η αφηγηματική τεχνική του Καμπρέ, που ανοίγεται με πρωθυστερους χρόνους σε όλο το φάσμα της μυθοπλασίας του, επιτρέποντας στους ήρωες να συναντηθούν με το πεπρωμένο τους (το δικό τους και των άλλων), να προβλέψουν και να αναμετρηθούν με τον θάνατό τους, να συνομιλήσουν με νεκρούς και ζωντανούς ή να ταυτιστούν με γουρουνάκια σαν τον Καρπέτ. Όχι ένα μεταφυσικό μαύρο ή σκιώδες πανί, λοιπόν, αλλά ένα υπερρεαλιστικό δίχτυ, που μεταμορφώνει την πραγματικότητα σε φαντασία και τανάπαλιν, μετατρέποντας ακόμα και τον θάνατο σε ζήτημα λογοτεχνικής επινόησης. Δεν έχει αποκτήσει, σίγουρα, με τυχαίο τρόπο τη φήμη του ο Καμπρέ, τον οποίο ο Ευρυβιάδης Σοφός εγκλιματίζει σε αναλόγως εφευρετικά και παιγνιώδη ελληνικά.

ΑΠΕ-ΜΠΕ/Β. ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Ο Καμπρέ κατορθώνει να ξετυλίξει μέσα σε μερικές μόνο σελίδες μια συναρπαστική και συνάμα παράδοξη ιστορία

ΕΝΑ ΑΛΜΠΟΥΜ ΤΗ ΒΔΟΜΑΔΑ

Οι λαϊκές Κυριακές της ζωής μας όλης...

[ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΤΣΑΝΤΙΚΟΥ]

Εναν Δεκέμβριο, πριν από 46 χρόνια, κυκλοφόρησε ένας από τους κορυφαίους δίσκους του ελληνικού λαϊκού ρεπερτορίου.

Ο Σταύρος Κουγιουμτζής, ο Μάνος Ελευθερίου, ο Μιχάλης Μπουρμπούλης και ο Λευτέρης Παπαδόπουλος, έδωσαν 12 κομμάτια σε μια 26χρονη τραγουδίστρια από τη Θήβα, τη Χαρούλα Αλεξίου. Ο δίσκος ήταν βασικά του Κουγιουμτζή όμως, ο οποίος εκείνη τη συγκεκριμένη τριετία περνούσε περίοδο αντίστοιχη με το... Sergeant Pepper's και τα πρώτα 5 άλμπουμ τον Sabbath, αν θα μπορούσε να υπάρξει μια τέτοια αναλογία.

Το 1974 είχε κυκλοφορήσει τις «Μικρές Πολιτείες» με τον Άκο Δασκαλόπουλο, την Σώτια Τσώτου και πάλι με τον Μάνο Ελευθερίου, με τη φωνή του Γιώργου Νταλάρα. Την επόμενη χρονιά, ξανά με Νταλάρα (και Άννα Βίσηπ –με ύψι-

λον στο εξώφυλλο-, για δεύτερη φορά), αλλά και με τους Μπουρμπούλη-Παπαδόπουλο, έβγαλε το εξαιρετικό «Στα ψηλά τα παραθύρια». Εκεί, ο Κουγιουμτζής είχε βάλει μερικές από τις πιο μεγάλες του εμπνεύσεις, όπως για παράδειγμα το «Σαν σβησμένο καρβουνάκι» και το «Όλα καλά». Και ο Νταλάρας στο εξώφυλλο του δίσκου, σαν τον Χαβιέ Μπαρδέμ στο «No country for old men»...

Η Αλεξίου είχε μόλις κυκλοφορήσει τον πρώτο της προσωπικό δίσκο, τα «12 Λαϊκά Τραγούδια», με τη «Ρόζα» και τη «Δημητρούλα», μεταξύ άλλων. Το '76 είχε ήδη βγάλει το δεύτερο ολόδικό της LP σε μουσικές των Νικολόπουλου, Σπανού, του αδερφού της Γιώργου Σαρρή και στίχους Παπαδόπουλου-Πυθαγόρα, ενώ είχε κάνει και ένα πέρασμα από το αντάρτικο λημέρι του Πάνου Τζαβέλλα για να πει το «Μάμη' Μάμη».

Οι «Λαϊκές Κυριακές» όμως ήταν μια άλλου είδους άσκηση. Πολλές φορές σήμερα, οι αναζητήσεις (που συχνά είναι και κάπως άκαιρες) τύπου «μα που πήγε ο ειλικρινής λαϊκός στίχος» και

αντικαταστάθηκε από λογοτεχνικότητες από το πανέρι ή φράσεις εφάμιλλες με generator παραγωγής ανακοινώσεων γραφείων Τύπου, οδηγούν εκεί:

Στα «Σκούρα μάτια» και τα «Μαύρα κοροϊδεύεις», το «Μάτια μου, μάτια μου» και το «Εσένανε θα διάλεγα» που ζυγίζει περί τον ένα τόνο, αλλά και το, ας πούμε πολιτικό, «Σου στέλνω χαιρετίσματα». Ή σε δίστιχα όπως αυτό, από «Από τον περασμένο Μάρτη»:

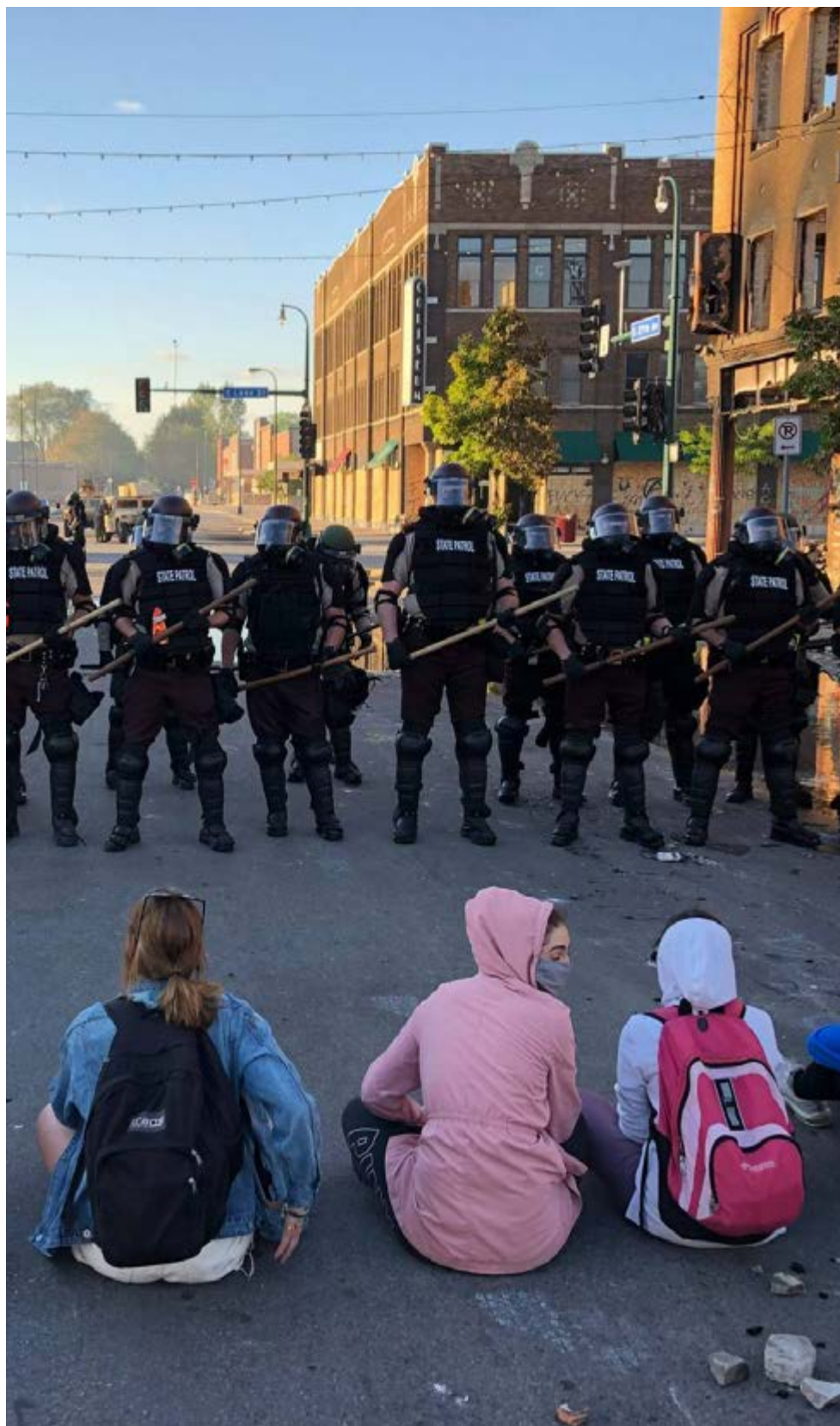
«Τα ματάκια σου βρυσούλες/στην αυλή του παραδείσου

Τρέχουν άρρωστες ψυχούλες/αγιασμό να βρουν να ζήσουν»

Και βέβαια, ίσως το καλύτερο κομμάτι που είπε ποτέ η Αλεξίου: «Χρόνια σαν βροχή».

Ο Κουγιουμτζής, που παρεμπιπτόντως ήταν μια πιστοποιημένη μουσική ιδιοφυΐα. Λαϊκός και ευαίσθητος, αλλά και σύνθετος συνάμα, είχε γράψει έναν από τους καλύτερους δίσκους της σύγχρονης μουσικής ιστορίας στην Ελλάδα.

Δημοκρατία σε «οπισθοχώρηση»

Στην Ευρώπη, σχεδόν οι μισές δημοκρατίες της ηπείρου -ή 17 χώρες- έχουν γνωρίσει οπισθοδρόμηση της δημοκρατίας τα τελευταία πέντε χρόνια.

Οι μισές από τις χώρες του κόσμου που έχουν δημοκρατικό πολίτευμα βιώνουν διάβρωση της δημοκρατίας, ένα φαινόμενο το οποίο έχει ενταθεί εξαιτίας του πολέμου στην Ουκρανία και της οικονομικής κρίσης, όπως αναφέρεται σε έκθεση που δόθηκε την Τετάρτη 30 Νοεμβρίου 2022 στη δημοσιότητα από ένα διεθνές think tank.

«Βλέπουμε σήμερα εξαιρετικά δυσμενείς παράγοντες για τη δημοκρατία, οι οποίοι εντείνονται από τις συνέπειες της οικονομικής κρίσης που προκλήθηκε από την πανδημία και τις οικονομικές συνέπειες του πολέμου στην Ουκρανία», δήλωσε στο Γαλλικό Πρακτορείο ο Κέβιν Κάσας-Ζαμόρα, γενικός γραμματέας του Διεθνούς Ινστιτούτου για τη Δημοκρατία και την Εκλογική Συνδρομή (IDEA), που εδρεύει στη Στοκχόλμη. Σύμφωνα με τον ίδιο, αυτή η πτώση μπορεί να οδηγήσει, για παράδειγμα, σε αμφισβήτηση της αξιοπιστίας των δικαίου ή και σε παρεμπόδιση της λειτουργίας της κοινωνίας των πολιτών. Οι δημοκρατίες με τη σοβαρότερη διάβρωση του δημοκρατικού πολιτεύματός τους, τις οποίες η έκθεση χαρακτηρίζει χώρες «σε οπισθοδρόμηση» και σε αυτές περιλαμβάνονται από πέρυσι οι ΗΠΑ, καθώς και η Βραζιλία, η Ουγγαρία, η Πολωνία, η Ινδία και ο Μαυρίκιος, αυξήθηκαν από έξι σε επτά το 2022 με την προσθήκη του Ελ Σαλβαδόρ. Για τον Κέβιν Κάσας-Ζαμόρα η περίπτωση των ΗΠΑ είναι ιδιαίτερα ανησυχητική.

Σύμφωνα με την έκθεση, η χώρα αντιμετωπίζει προβλήματα πόλωσης στην πολιτική ζωή, θεσμικές δυσλειτουργίες και απειλές για τις πολιτικές ελευθερίες. «Είναι πλέον σαφές ότι αυτός ο πυρετός δεν έχει υποχωρήσει με την εκλογή νέας κυβέρνησης», δήλωσε.

Σύμφωνα με τον ίδιο, αυτό μεταφράζεται ειδικότερα σε ανεξέλεγκτα επίπεδα πόλωσης και απόπειρες «να διακυβευτεί η αξιοπιστία των εκλογικών αποτελεσμάτων χωρίς καμία απόδειξη νοθείας».

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟΣ ΑΥΤΑΡΧΙΣΜΟΣ

Από τις 173 χώρες που καλύπτονται από την έκθεση, οι 52 από τις δημοκρατίες που καταμετρήθηκαν βρίσκονταν σε υποχώρηση.

Αντίθετα, 27 χώρες στράφηκαν στον αυ-

ταρχισμό, υπερδιπλάσιες από αυτές που στράφηκαν στη δημοκρατία.

Σχεδόν τα μισά αυταρχικά καθεστώτα ενέτειναν επίσης τις επιχειρήσεις καταστολής τους το 2022, με το Αφγανιστάν, τη Λευκορωσία, την Καμπότζη, τις Κομόρες και τη Νικαράγουα να γνωρίζουν «γενική παρακμή».

Στην Ασία, όπου μόνο το 54% του πληθυσμού ζει σε δημοκρατία, ο αυταρχισμός βρίσκεται σε άνοδο, ενώ η αφρικανική ήπειρος παραμένει «σταθερή» παρά τον μεγάλο αριθμό προκλήσεων που αντιμετωπίζει.

Δέκα χρόνια μετά την Αραβική Άνοιξη, η Μέση Ανατολή συνεχίζει να είναι «η πιο αυταρχική περιοχή στον κόσμο» και έχει μόνο τρεις δημοκρατίες: το Ιράκ, το Ισραήλ και τον Λίβανο.

Στην Ευρώπη, σχεδόν οι μισές δημοκρατίες της ηπείρου -ή 17 χώρες- έχουν γνωρίσει οπισθοδρόμηση της δημοκρατίας τα τελευταία πέντε χρόνια.

«Οι δημοκρατίες αγωνίζονται να εξισοροπήσουν αποτελεσματικά περιβάλλοντα που χαρακτηρίζονται από αστάθεια, άγχος. Ο λαϊκισμός συνεχίζει να κερδίζει έδαφος στον κόσμο ενώ η καινοτομία και η ανάπτυξη λιμνάζουν ή παρακμάζουν», υπογραμμίζεται στην έκθεση.

Καταγράφονται επίσης «ανησυχητικές τάσεις» ακόμη και σε χώρες με μεσαία ή υψηλά επίπεδα δημοκρατικών προτύπων.

Κατά την τελευταία πενταετία, η πρόοδος παρέμεινε στάσιμη σε όλους τους δείκτες των μελετών του think tank, με ορισμένους να επιστρέφουν στο ίδιο επίπεδο με τα χρόνια του '90, σύμφωνα με την έκθεση.

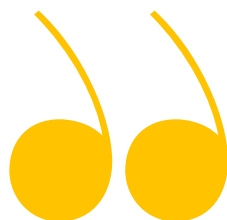
«Τα δημοκρατικά συστήματα κατρακύλησαν πραγματικά τις τελευταίες δύο δεκαετίες και αυτό έχει γίνει ένα φλέγον ζήτημα στην εποχή μας», λέει ο Κάσας-Ζαμόρα.

Ωστόσο, υπάρχουν και κάποια σημάδια προόδου: Η έκθεση δείχνει ότι οι πολίτες συσπειρώνονται για να πιάσουν τις κυβερνήσεις τους να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του 21ου αιώνα, από τα δικαιώματα αναπαραγωγής στη Λατινική Αμερική έως τις διαμαρτυρίες για το κλίμα των νέων σε όλο τον κόσμο.

«Αλλά και σε χώρες όπως το Ιράν όπου οι άνθρωποι έχουν βγει στους δρόμους για να απαιτήσουν ελευθερία, ισότητα και αξιοπρέπεια», προσθέτει ο ίδιος.

«Υπάρχουν κάποιες ελπίδες, αλλά η συνολική τάση παραμένει ζοφερή».

Πηγή: ΑΠΕ-ΜΠΕ/AFP

Η Τεχνητή Νοημοσύνη και η ... εξαφάνιση του «τρελού του χωριού»

«**Η** τεχνολογία δεν είναι ούτε καλή ούτε κακή, αλλά δεν είναι και ουδέτερη»: η φράση αυτή του δρ. Melvin Kranzberg, καθηγητή στο Georgia Institute of Technology στις ΗΠΑ, την οποία επικαλέστηκε ο καθηγητής του ΑΠΘ, Ιωάννης Πήτας, στη διάρκεια σημερινής διαδικτυακής διάλεξης, αποτυπώνει και όσα συμβαίνουν σήμερα στην τεράστια κοινότητα του Διαδικτύου, χάρη στην πρόοδο της Τεχνητής Νοημοσύνης. Τα καλά που κομίζει η Τεχνητή Νοημοσύνη (TN) είναι προφανή, είτε μιλάμε για την έρευνα φαρμάκων είτε για την αποθήκευση και κωδικοποίηση μεγάλου όγκου πληροφορίας και για μια νέα πιθανή επανάσταση στην τέχνη, χάρη στο λεγόμενο «deep

art». Ωστόσο, υπάρχει και η άλλη πλευρά του νομίσματος: φιλτράρισμα πληροφορίας σε βαθμό που τείνει στη λογοκρισία, διευκόλυνση της εσκεμμένης ή ακούσιας παραπληροφόρησης (disinformation και misinformation), ταχεία διάδοση θεωριών συνωμοσίας και «deep fakes» φτιαγμένων από αλγόριθμους και ανθρώπους, κίνδυνοι για τη δημοκρατία, κερδοσκοπική εκμετάλλευση προσωπικών δεδομένων και έλλειψη/ανεπάρκεια ρυθμιστικού πλαισίου, ακόμα και ενθάρρυνση επιλογής σεξουαλικού συντρόφου από μηχανές- «προξενήτρες» μέσα από διαδικτυακές εφαρμογές, που αντιστοιχίζουν προφίλ χρηστών. Όπως παρατήρησε ο κ. Πήτας, αυτό που κάποτε αποκαλείτο «ο τρελός του χωριού» δεν υπάρχει πια, αφού αυτός/η

που διαδίδει εξωφρενικές ιδέες, συχνά συντονίζεται -μέσω του Διαδικτύου και των κοινωνικών δικτύων, με τη βοήθεια της Τεχνητής Νοημοσύνης- με άλλους ανθρώπους παρόμοιων πεποιθήσεων. Κι αυτό, σε μια περίοδο που οι παράλογες ιδέες και θεωρίες -όπως αυτή της επίπεδης γης- όχι απλώς επανέρχονται, αλλά και διαδίδονται πιο γρήγορα, σε σύγκριση με τις επιστημονικές εργασίες. Την ίδια στιγμή, η απουσία δημοσιογραφικής επεξεργασίας και φιλτραρίσματος στην πληροφορία, καθώς και έλεγχο της αξιοπιστίας των δεδομένων σε πολλά διαδικτυακά μέσα, μπορεί να επιτρέψει ακόμα και σε μια μικρή κοινότητα να κάνει κατάληψη σε ένα δυσανάλογο μεγάλο κομμάτι του Διαδικτύου με μια παράλο-

γη θεωρία, αφού «πολλοί άνθρωποι δεν έχουν είτε τη γνώση είτε τη διανοητική ικανότητα είτε την επιθυμία να αντιληφθούν μια επιστημονική εξήγηση για τα πράγματα» επισήμανε ο κ. Πήτας, ενώ συμπλήρωσε πως, συν τοις άλλοις, όταν η πραγματικότητα είναι ενάντια στις πεποιθήσεις μας, οι άνθρωποι τείνουμε συχνά να απορρίπτουμε την πραγματικότητα, αντί να αλλάζουμε τις πεποιθήσεις μας.

«ΚΑΘΡΕΦΤΑΚΙΑ» ΚΑΙ ΧΡΥΣΟΣ

Παρόλα αυτά, πρόσθεσε, δεν χρειάζεται να είμαστε τεχνοφοβικοί, αλλά προσεκτικοί, για να αποφύγουμε τις κακοτοπιές. Μπορεί η δημοκρατία να υπερασπίσει τον εαυτό της σε αυτό το σκηνικό και τι χρειάζεται να γίνει; Σε μια εποχή που ζούμε αυτό που αποκαλείται «Καπιταλισμός της Επιτήρησης» ή της παρακολούθησης ή «κατασκοπευτικός καπιταλισμός», λίγες εταιρείες-κολοσσοί κάνουν συλλογή προσωπικών δεδομένων σε τεράστια κλίμακα, με μεγάλους χαμένους τους χρήστες του Διαδικτύου. Οι εταιρείες αυτές χρησιμοποιούν το «καθρεφτάκι» της δωρεάν υπηρεσίας, για να το ανταλλάξουν με τον «χρυσό» των προσωπικών δεδομένων. Δεδομένων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για μικροστοχευμένη εμπορική και πολιτική διαφήμιση, «στενό» φιλτράρισμα πληροφορίας και παραπληροφόρηση «κομμένη και ραμμένη» στα μέτρα του χρήστη/χρήστριας -κι αυτό, την ίδια στιγμή που οι εταιρείες αυτές δεν φορολογούνται για τα κέρδη που αντλούν από τους χρήστες και τα ίδια τα άτομα δεν έχουν κανένα εισόδημα από το προϊόν που δημιουργείται χάρη στα δεδομένα τους. Δυστυχώς, επισήμανε ο κ.Πήτας, η ρύθμιση (της αγοράς) ως προς αυτό είναι ασθενής, τα κράτη έχουν μείνει πολύ πίσω και ακόμα και τα μέτρα που έχει λάβει η ΕΕ δεν είναι επαρκή, αφού δεν αρκεί η επιβολή προστίμων ως προς την εκμετάλλευση προσωπικών δεδομένων, αλλά χρειάζεται η φορολόγηση και η θέσπιση ισχυρότερων κανόνων και δικλείδων. «Όπως κάποτε τερματίστηκε το μονοπώλιο της Bell στην τηλεφωνία στις ΗΠΑ, έτσι θα μπορούσαν να σπάσουν και τα σημερινά μονοπώλια και oligopώλια. Αλλά ο καλύτερος τρόπος (για να ξεπεραστεί το πρόβλημα) είναι η μόρφωση και σκοπίμως επέλεξε τη λέξη "μόρφωση" έναντι της "εκπαίδευσης", χρειαζόμαστε πολίτες που να μπορούν να διαχωρίζουν την αλήθεια και την πραγματική γνώση και προς αυτή την κατεύθυνση, πρέπει να αναδιατάξουμε το εκπαιδευτικό μας σύστημα, όχι μόνο της Ελλάδας αλλά και διεθνώς, ώστε να ενισχύεται η κριτική σκέψη, η ακρίβεια στην έκφραση και η θεωρητική/αφηρημένη σκέψη» σημείωσε ο κ. Πήτας.

ΑΠΕ-ΜΠΕ/ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΓΟΥΤΑ

Στηρίζοντας τον Τύπο Ιωαννίνων με μια συνδρομή

Με μια συνδρομή, 4 ή 10 ευρώ ή με ποσό της επιλογής σας, μπορείτε να στηρίξετε τον Τύπο Ιωαννίνων σε δύσκολους καιρούς για την επαγγελματική δημοσιογραφία.

Οι συνδρομητές-τριες του Τύπου Ιωαννίνων, έχουν πρόσβαση σε μια σειρά «προνόμια», μέσω του λογαριασμού στο Patreon και της αντίστοιχης εφαρμογής για κινητά. Εκεί, μπορείτε να βλέπετε περιεχόμενο του Τύπου Ιωαννίνων, προσβάσιμο μόνο ή νωρίτερα από την κυκλοφορία του, σε συνδρομητές-τριες:

Με μια συνδρομή 4 ευρώ* στον Τύπο, παίρνετε:

- Την πρώτη έκδοση των **Ρετρό Ιστοριών** σε ψηφιακό βιβλίο [pdf]
- Την ψηφιακή έκδοση «**Ένα άλμπουμ την εβδομάδα**», που περιλαμβάνει 52+1 κείμενα για ισάριθμα μουσικά άλμπουμ
- Όλα τα podcasts της πρώτης περιόδου της εκπομπής «**Τύπος στο Μικρόφωνο**», με δυνατότητα downloading
- Πρόσβαση, πριν τη δημοσίευσή τους, στα **video reports** και σε διάφορα άρθρα

Με τη συνδρομή των 10 ευρώ* στον Τύπο, παίρνετε:

- Όλα τα παραπάνω, συν ένα αντίτυπο του βιβλίου «**Οι 'αποστάτες', τα ρέντζελα και οι δήμαρχοι/Οι δημοτικές εκλογές στα Γιάννενα, 1925-2014**» σε φυσική μορφή
- Ανάγνωση του **Εξωφύλλου** την προηγούμενη ημέρα κυκλοφορίας του
- Πρόσβαση σε προσφορές για **θεάματα** (θέατρα, συναυλίες) που γίνονται στην πόλη των Ιωαννίνων

Για να εγγραφείτε, βρείτε το «πορτοκαλί κουμπί» του Patreon σε κείμενα του site ή αντιγράψτε αυτό το σύνδεσμο:

<https://www.patreon.com/TyposI>

Σε αυτό το βίντεο, θα βρείτε αναλυτικές οδηγίες για την εγγραφή:

<https://www.youtube.com/watch?v=75ah4XuyCl8&feature=youtu.be>

[*οι τιμές είναι προ ΦΠΑ]